

Nipilersorneq C - 2022

1. Ilinniartitsissutip inissisimanera

Nipilersornermik ilinniartitsissummi atuagarsorneq-ilisimatusarneq, kusarnartulerineq, eqqumiitsuliamik pilersitsineq nipilersornerullu nunarsuarimi takutitseriaataaneramik tunngaveqarluni tusarnaartitsinermut sammitinnera katitinnerisigut, inulerinerup, pinngortitalerinerup inuiaqatigiilerinerullu ilaat ataatsimoortinneqarput. Nipilersornermik ilinniartitsissut ilinniartitsinermi avatangiisinut Kalaallit Nunaannilu kulturikkut inuunermit pingaaruteqaqaaq, nalinginnaasumik perorsaataanermigut, ilinniagaqarnissamut pereersaataanermigut, kinaassutsimik ineriartortitsisuunermigut kulturimillu pilersitsisuunermigut.

2. Ilinniartitsissutip siunertai

Ilisimasat piginnaasallu

Ilinniartut ilisimasaqarnikkut piginnaasaqarnikkullu ilinniartitsissummi sakkussaqassapput, taamaalillutik nipilersorneq pillugu nipilersoriaatsini ineriartortitsinissamut piviusunngortitsinissamullu piginnaasaqassallutik.

Ilikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut nipilersornermik pissutsinillu nipilersornermut tunngasunik nalilersuinermik suliaqarsinnaassapput aammalu nipilersornermi takussutissanik, nipilersornermik ilinniarnermik, tusarnaarnermik ilinniarnermik nipilersornermilu atuagarsornermik suliaqartassallutik.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Nipilersoernup ilinniartut suleqatigiinnissamut itisilerinermullu pisinnaasaqarnerat inerisartarpaa, nipilersornikkullu ataatsimooqatigiiffinnut peqataalernissamut periarfissiisarluni. Kusanartulerilluni ilikkariartornermi pisartut aqcutigalugit. Ilinniartut saqqummiisinaanermik misigisaqarnissamullu sammisunik piginnaasaat patajaallisarneqartarput. Nipilersornermi piginnaasanik nipilersornermillu suliaqarnermi ilinniartut akisussaassuseqarnermik, imminut aqussinnaanissamik nammineersinnaanermik isiginninniartarnermillu suleqatigiinnermillu takutitsissapput aammalu sivisunerusumik suliaqarnerit ingerlasinnaallugit.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut nipilersornermik paasinninnerup aamma kulturimik avatangiisinillu paasinninnerup annertusarnissaat siunertaralugu, nipilersornermik suliaqarnermut atatillugu, nunarsuarmut oqaluttuarisaanermut, inuiaqatigiinnut kultumullu atassuteqartitsinerit ilanngutissavaat..

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut uku piginnaalissavaat:

Nipilersornermik piginnaasat

- a) Nipilersornermi ilisarnaatit taakkulu atorneqartarfii sunniutaallu suussusilersinnaassavaat – piffissanut pingaarutilinnut, assigiinngissutaannut nipilersoriaatsinullu naleqqiullugit,

- b) Nipilersukkanik misissueqqissaarneq naapertuuttumik nunarsuarmut tamarmut, oqaluttuarisaanermut aamma assigiinngissutsinut nipilersoriaatsinullu inissisinnaanissaat,
- c) Ilinniartitsissummi ilisimasat periutsillu atorlugit ajornartorsiutinik misissuineq aaqqiissutissanillu inerisaallunilu naliliineq,
- d) Tunngavissat ilinniartitsissummut naapertuuttut ujartorlugillu atorsinnaanerit,

Nipilersornermik ingerlatsineq

- e) kisimiilluni – nipilersuutilluunniit atorlugit – kalaallit nunanilu tamaneersut erinarsuutaannik aamma kisimiilluni tulleeiillunilu erinarsuutaannik nipilersuutillu ilaannik erinarsorneq nipilersorneriaatsinillu piginnaasaqarnermik takutitsineq,
- f) nipilersuutinik saniatigullu atortunik tusarnaartitsinerit annikinnerusut ingerlannissaannut pisariaqartunik ikkussuineq, atuneq piiaanerlu.

3.2. Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnert

Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnert ukuupput:

Nipilersornermik piginnaasat

- a) tunngaviusumik nipilersornermik ilinniarneq tusarnaartarnermillu ilinniarneq,
- b) nipilersornermi anguniakkat piffissani pissutsimikkut assigiinngitsuni nipilersoriaatsititigullu assigiinngitsutigut nipilersukkat aqutugalugit ilisimatusarnerat,
- c) piffissat pissutsimikkut assigiinngitsut nipilersoriaatsillu oqaluttuassartaat aamma nipilersornikkut kulturimi pissutsit, tasmatumunnga ilanngullugit kalaallit nipilersugaat,
- d) immikkut ilisimatusagaq,
- e) digitamik nipilersornermi saqqummeeriaatsit atorlugillu paasinissaat,
- f) allatat naannerusut ilinniartitsissutip imarisaanut pingaarnertut attuumassutillit,

Nipilersornermik ingerlatsineq

- g) timi, nipi nipilersuutillu atorlugit nipilersorneq,
- h) nunami namminermit nunanilu allani ataatsimik nipilerluni tulleeiillunilu erinarsukkanit nipilersuutillu atorlugit nipilersornermi immikkoortut toqqakkat assigiinngiaartut,
- i) nipimik tunngaviusumik pilersitsineq, rytmemik, bassimim akkordimillu nipilersuutini tekniki ajornanngitsoq aamma
- j) nipilersukanik sungiusarneq nipilersornerlu.

3.3 Illassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Illassutitut ilinniakkat pingaarnertut ilinniakkat sanilliusiffigalugillu itisilissavaat, nutaamik eqqarsalersillutik, pitsaassuseq pillugu ilinniartut paasinninnerat ilisimasaallu patajaallisassallugit aamma ilinniartut ilinniartitsissummut atatillugu attaveqarnissamut tunngavissillugit. Tassuunakkut ilinniakkat pingaarnertigut anguniagaanik piviusunngortitsisinnaaqqullugit.

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunera

4.1 Ilinniartitseriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinerni ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.
- c) Ilinniartitsisneq ima aqqissugaassaaq, ilinniartunit saqqummiinerup ilisimasanullu tunngasut imminnut ataqatigiinerat misigineqarsinnaanngorlugu.
- d) Ilinniartitsineq ima aqqissugaassaaq, ilinniartut nipilersornermik misigisaat aamma ilinniartitsissummi teoriinik, oqaatsinik periutsinillu pisinnaasaqarnerat pitsaanngorsarneqarluni, ilinniarneriaatsit tiggussaasut teoretiskiusullu akuleriisinnerisigut.
- e) Ilinniartitsineq ima aqqissugaassaaq, ilinniartut assigiinngitsut, ilikkariartopriaasii pisariaqartitaallu mianeralugit.

Nipilersornermik ilinniartitsinermi ilikkagaqartarnermi aqqissuussamik uku sammineqarput, tassani pisuniit malittarisassanut eqqarsartarneq nassuiaasiornrmi tunngaviit ilaallutik:

- a) Tusarnaarneq misigisaqarnerlu,
- b) Nipilersuutinik pioreersunik nipilersorneq,
- c) ilaarsineq,
- d) nipilersuusiorneq, (nipilersuusiorneq, piareersaqaarani nipilersorneq, aqqissuineq),
- e) nassuiaasiorneq aamma
- f) qisuariaateqarneq ilikkagaqartarnerup ilaatut.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnerit aallaavigalugit ilinniartut ilisimalersinneqassapput nipilersornikkut anguniakkanik, taakku atorneqartarnerinik sunniutaannillu aamma nipilersornerup ataqatigiissutsillu imminnut attuumassutaannik, n ipilersornermik sungiusaatit nipilersornermillu pisinnaasat pillugit suliaasat aqqutigalugit.

Sammissaqartitsineq tamarmiusoq tunuliaqutaassaaq, ilinniartut ilinniartitsisullu suleqatigiillutik immikkut ilisimatusakkamik sammissaqarnissaannut. Ilinniartitsinerup tamarmiusup naalernerani immikkut ilisimatusakkamik suliallu ilisimatusakkat illugiisillugit sanilliussineq suliarineqassaaq.

Nipilersornermi sapernarsiartuaartitsineq suliarineqassaaq ilitseruilluni, issuaalluni ilinniartitsisumillu aqutaasumik ilinniartitsinermiit nipilersornikkut nammineernermut suleqatigiinnermullu. Anguniarneqassaaq nipilersornermik tiimini ataasiakkaani tigussaasumik teoretiskimillu suleriaatsit kiisalu suleriaatsit assigiinngitsut paarlakaanneqarnissaat. Ilinniartitsinerup ilaatut nipilersornermi anguniarneqassaaq tusarnaartunut saqqummiussinissaq. Tulliullugu eqqarsaatiginneq nipilersornikkut ineriartoqqinnissamut tunngaviussaaq. Ilinniartut ilinniartitsinerup avataani ilinniarfiup atortuineq inaanillu atuisarnissaq piumasarisinnaanngilaat.

Ilinniartitsinerup tamarmiusup affaani kingullermi nipilersornermi ilinniakkanik nipilersoqatigiinneq, nassuiaaneq saqqummiinerlu suliarineqassaaq – nammineq nipilersuusianik allalluunniit nipilersuusianik.

Nipilersornermik ilionniartitsineq nipilersornikkut inuunermut avatangiiserisamut attaveqalernermik pilersitsissaaq. Ilinniartitsissutip nipilersornerup ilinniartitsissutillu atornerqarfiata naapinneranni ilinniartut nipilersornikkut piginnaanngoriartornissaat aamma pitsaassutsimik paasininnerat patajaallisarneqassapput.

Ilinniartut ilinniartitsinermi oqaatsinik ilitsoqqussaralugu oqaasillit aappaattullu oqaasillit mianerineqassapput.

Allattariarsorluni sulineq pilersaarusiorneqassaaq ajornarsiartuaartitsineq periutsillu ilinniartut ilinniartitsissutinit allanit allattariarsornertalinnit ilisarinnasaat atornerqarlutik. Sungiusaatit ajornannginnerusut aqutigalugit ilinniartut nipilersorneq nipilersornermillu ingerlatsinerit pillugit allalluni saqqummiisinnaneq sungiusassavaat. Tamatuma nipilersornermi ilinniartut oqariaatsinik pilersitsiartornerat tapersissavaa. Klassimi ilinniartut akissutaat ingerlaavartumik saqqummiunneqartassapput, nalilersuinissaq pitsanngorsaannissarlu siunertaralugit.

4.3 It

It ulluinnarni ilinniartitsinermi pingaarutilimmik inissisimassaaq, ingerlatsineri ataasiakkaani, allalluni sulineri aamma nipilersorlu digitalimik saqqummiusseriaatsini.

Nipilersuutininik, videonik raadiumiillu pissarsisinaneq kiisalu internetimi inuit attaveqartarfiinik toqqorsivinnillu sullissisunik atuisinnaaneq ilinniartitsissummut ilaapput.

Ilinniartut ilinniartitsissummi ineriartornermut tapersiutitut namminneq ilikkagaqartarnermi digitalimik piginnaasaminnik uku aallaavigalugit atuisinnaassapput:

- nipilersuutininik nipilersoriaatsimik digitalinngorlugu ingerlatitseqqisarnerrannut ilaassapput tapiissutaallutulu
- nammineq allallu nipilersuutaannik atuinermi nutaaliorsinnaassapput, akisussaassuseqassapput ataqqinnillutillu, tassunga ilanngullugit nipilersuutininik toqqorsivimmit allammut nuussisarnerit

4.4 Ilinniartitsinermi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutip siornani studiemi teknikkimi taaguutininik eqqortumik paasinnittoqariartorluni atuisinnaajartortoqarlunilu. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissumi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsinermi paasisaqarluni, nalilersuilluni nassuiaallunilu tusarnaartarneq suliarineqassaaq. Tamanna aallaqqaammut ilinniartut namminneq misigisaqartarnerminnik oqaasertalersuinerannut aallaaviussaaq, kingornatigullu ilinniartitsissummi taaguutininut nutserisoqassalluni. Nipilersorneq pillugu oqaatigisanik oqaliinermi siunertaavoq ilinniartut tusakkat nipilersukkallu pillugit isummernissamut tunngavilersuinissamullu ilinniarnissaat.

4.5. Ilinniartitsissutitut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsissutit imarisassa aamma ilassutaasumik ilinniakkat ilaat toqqarneqassapput suliarineqarlutillu, ilinniartitsissutit ilinniakkamilu sammiviup imminnut ataqatigiinnerisa patajaallisarnissaannut peqataasussanngorlugit. Ilinniartitsinerup aaqqissuunnerani, ilinniartut tamarmik immikkut ilinniartitsissutitit peqataaffigisaannit ilisimasat pisginnaasallu ilaatineqassapput, qulequttanik sanilliussinermut ilinniartitsissutillu nalinginnaasumik peroriaruutaanerata erseqqissarnissaanut atorsinnaaqullugit.

5. Naliliineq

5.1. Ingerlaavartumik naliliineq

Ilinniartut suliaakkiissutinik kiisalu immikkut ilisimatusakkamik suliaqarneri saqqummiinerilu tunngavigalugit ilinniartitsisup innersuussutigisassavaa qanoq iliorluni ilinniartup ilinniartitsissummi anguniakkat sulit qaffasinnerusumik piviusunngortissinnaanera. Nipilersornermik ilinniartitsissutitit nipilersornermik sammisaqarnertaata nassatarissavaa nipilersorluni suliat ingerlaavartumik nalilersortarnissaat, taamaalillunilu naliliineq tassaavoq ingerlatsinerup ilaa pissusissamisoortoq pisariaqartorlu. Naliliinermut tassunga ilaassapput ilinniartitsissutitit eqqumiitsuliornikkut imarisai. Ilinniartunik eqikkaalluni nalilersuinermit nipilersornermik sungiusarnerit nipilersornermillu ilisimasaqarneq naligiisinneqassapput.

5.2. Misilitseriaaseq

Killiffik C-mi inaarutaasumik misilitsittoqassanngilaq.